

Guía Docente			
Datos Identificativos			2018/19
Asignatura (*)	Desviación e control social	Código	615G01302
Titulación	Grao en Socioloxía		
Descriptores			
Ciclo	Período	Curso	Tipo
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria
Idioma	Castelán/Galego		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación		
Coordinación	Lamela Viera, María del Carmen	Correo electrónico	carmen.lamela@udc.es
Profesorado	Lamela Viera, María del Carmen Vázquez Silva, Iria	Correo electrónico	carmen.lamela@udc.es iria.vsilva@udc.es
Web	carmenlamela.wordpress.com/		
Descripción xeral	Presentación das ferramentas teóricas e prácticas para o estudo da desviación social desde unha perspectiva sociolóxica.		

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A19	Capacidades para definir, localizar y contactar la población objeto de integración social.
A21	Capacidades para identificar y medir factores de vulnerabilidad social y procesos conflictivos.
A32	Capacidades en contribuir al diseño de políticas públicas orientadas a abordar problemas sociales.
A35	Actitud crítica frente a las doctrinas y las prácticas sociales.
B3	Capacidad de análisis y síntesis.
B9	Reconocimiento a la diversidad y a la multiculturalidad.
B13	Razonamiento crítico.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Explicar as principais teorías e conceptos para a análise da desviación social		A21 A35	B3 B13
Recoñecer a dimensión social da definición e do control da delincuencia e da desviación		A19 A21 A35	B3 B9 C4 C6 B13
Aplicar as distintas perspectivas teóricas sociolóxicas ás distintas manifestacións da desviación		A19 A21 A32 A35	B3 B9 B13 C6
Describir os feitos básicos das principais manifestacións de desviación no seu contexto social.		A19 A21	B3 B9 C4 C6 B13
Identificar os procesos de estigmatización social, así como deducir os intereses, normas e valores sociais que están en xogo.		A19 A21 A35	B3 B9 C4 C6 B13

Evaluar críticamente as principais fontes de información e datos para o estudo da desviación social.	A19 A21 A35	B3 B13	C4 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución á socioloxía da desviación e do control social	- Presentación do programa - Definindo a desviación social: desde o esencialismo ao construtivismo - Bibliografía e fontes de información sobre a desviación social
As principais perspectivas científicas sobre a desviación social	- A criminoloxía clásica - O positivismo
As principais perspectivas sociolóxicas sobre desviación e control social: o positivismo sociolóxico	- Teorías estruturais-funcionalistas: evolución do concepto de anomia - A Escola de Chicago e os enfoques subculturais
As principais perspectivas sociolóxicas sobre desviación e control social: teorías construtivistas	- Teorías da reacción social - Perspectiva marxista - Perspectiva de xénero
Novas teorías e debates na socioloxía da desviación	-
A xestión institucional do control do delito e da desviación	- Evolución da xustiza penal moderna e do Estado penal-welfare - A nova cultura do control del delito
Temas monográficos sobre desviación social: sexualidade, violencia, enfermidade mental, delincuencia, etc.	-

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A19 A21 A32 A35 B3 B9 B13 C6	22	44	66
Proba de resposta múltiple	A19 A21 A32 A35 B3 B9 B13 C6	3	3	6
Discusión dirixida	A35 B3 B13 C4 C6	22	55	77
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Durante as clases maxistrais expoñeranse os principais contidos ou temas do curso. En xeral, dedicárselles unha clase por semana.
Proba de resposta múltiple	Un exame final de preguntas test sobre lecturas.
Discusión dirixida	Lectura, visionado e debate sobre textos, documentales e películas recentes en socioloxía da desviación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción

Discusión dirixida	Poden ser de gran axuda as sesións de seguimento do traballo realizado durante o curso, individualizadas ou en pequenos grupos. Ademais, admítese e promove a atención de dúbihdas e o intercambio de materiais vía correo electrónico. A atención personalizada organizarase, preferiblemente, mediante cita previa, e no despacho do profesor, sempre que sexa posible.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Discusión dirixida	A35 B3 B13 C4 C6	A través de materiais asignados previamente, desenvolveranse exercicios presenciais prácticos que formarán parte da avaliação. Realizaranse polo menos 5 exercicios prácticos presenciais. A cada ejercicio asignáráselle un valor en puntos que sumará ata un máximo de 10. Prevese contemplar traballos sustitutivos non-presenciais optativos para compensar a metade dos exercicios presenciais que non sexan superados polo alumno.	50
Proba de resposta múltiple	A19 A21 A32 A35 B3 B9 B13 C6	Un exame final de preguntas test sobre lecturas.	50

Observacións avaliación	
A cualificación final será a media do exame final e dos exercicios prácticos presenciais (ou sustitutivos). O aprobado obtense cunha media de 5 ou máis (sobre 10); polo que non é necesario ter aprobadas as dúas partes.	
Este sistema de avaliação admite en igualdade de condicións ao alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia. Prevese que estes alumnos poidan aproveitar a oportunidade de realizar os exercicios sustitutivos non-presenciais.	
Para a segunda e posteriores convocatorias, a avaliação será mediante proba mixta de preguntas de resposta múltiple e preguntas breves de desenvolvemento sobre os contidos das lecturas asignadas.	

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Becker, Howard (2009). <i>Outsiders</i>. Buenos Aires, Siglo XXI - Garland, D. (2005). <i>La cultura del control</i>. Barcelona, Gedisa - Goffman, Erving (2008). <i>Estigma</i>. Buenos Aires, Amorrortu - Milgram, Stanley (1980). <i>Obediencia a la autoridad</i>. Bilbao, Desclée de Brouwer - Larrauri, E. (2000). <i>La herencia de la criminología crítica</i>. Madrid, Siglo XXI - Sutherland, Edwin (1988). <i>Ladrones profesionales</i>. Madrid, La Piqueta - Taylor, I., P. Walton y J. Young (1977). <i>La nueva criminología: Contribuciones a una teoría social de la conducta desviada</i>. Buenos Aires, Amorrortu Separadamente da bibliografía básica, traballarase sobre unha serie de artigos, dispoñibles na plataforma moodle, sobre a que se realizarán as probas finais e os exercicios presenciais.
Bibliografía complementaria	- Baratta, A. (1993). <i>Criminología crítica y crítica del derecho penal</i>. Madrid, Siglo XXI - Bergalli, Roberto (Coord) (2006). <i>Flujos migratorios y su (des)control</i>. Barcelona, Anthropos - Wacquant, L. (2001). <i>Las cárceles de la miseria</i>. Madrid, Alianza A lo largo do curso presentarase e discutirá abundante bibliografía complementaria e outras fontes de información dispoñibles para profundizar sobre o temario do programa.

Recomendacións
Materias que se recomienda ter cursado previamente
Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías